

επί πλέον παρέχουν και μεγαλύτερη επιχειρησιακή ευελιξία. Ελάχιστες αεροπορικές δυνάμεις πολύ ισχυρών κρατών (όπως οι ΗΠΑ και η ΕΣΣΔ) μπορούν να διαθέτουν την πολυτέλεια απόλυτα εξειδικευμένων μαχητικών αεροσκαφών, όπως το αμερικανικό μαχητικό επίθεσης και τακτικής υποστήριξης A-10A «Θάντερμπολτ 2», το οποίο κατασκευάστηκε με κύριο προορισμό την από αέρος αναχαίτιση αρμάτων μάχης. [Π]

► **ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΠΟΛΕΜΙΚΗ) / ΑΕΡΟΣΚΑΦΟΣ (ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ ΒΑΡΥΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΕΡΑ (ΑΕΡΟΔΥΝΑ).** Πολιμικά αεροπλάνα].

καταδίωξη, η (ιστρ.): 1) *παραλήρημα καταδίωξης* είναι χρόνιο παραλήρημα, το θέμα του οποίου αποτελείται από ιδέες καταδίωξης. Μπορεί να είναι συστηματικό και να στηρίζεται σε εσφαλμένες ερμηνείες πραγματικών γεγονότων ή μη συστηματικό και να στηρίζεται σε ψευδοιστιότητες. 2) *ιδέα καταδίωξης* είναι μια παραχωρητική ιδέα, στην οποία ο άρρωστος έχει την πεποίθηση ότι κάποιος ή κάποιιο επιχειρούν να τον βλάψουν σωματικά, ηθικά ή ακόμη και περιουσιακά.

Οι ιδέες ενός παραληρήματος καταδίωξης παράγονται κατά διάφορους μηχανισμούς, συχνά περίπλοκους: παρερμηνείες, παραισθήσεις, ψευδοιστιότητες, ενόραση, φαντασία, αλλά οι ψευδοιστιότητες και οι παρερμηνείες κυριαρχούν και ανακλώνται στη δομή της προσωπικότητας του αρρώστου, σχιζοειδή ή παρανοϊκή, αντιστοίχα. Παρ' όλο που, συνήθως, οι ιδέες καταδίωξης έχουν ειρμό, επειδή είναι επικεντρωμένες σε ένα περιοχόν θέμα, μπορεί να είναι και παράλογες, ασυνάρτητες, αποσπασματικές, ιδίως αν εμφανίζονται σε ένα πλαίσιο διανοητικής επίπτωσης ή συνδρόμου δίχασμού. Με την πάροδο του χρόνου, η αδίστη και διάχυτη εντύπωση της απειλής και της εχθρότητας αποδίδεται σε διάκριτες και ο άρρωστος μπορεί να τοποθετήσει την αιτία των θασάνων του σε ένα πολιτικό κόμμα, σε μια βρωσκονική αίρεση ή σε άτομα. Μερικές φορές αμύνεται παθητικά στις καταδίωξεις που αισθάνεται ότι είναι θύμα τους, αλλά συχνότερα καταλήγει σε απειλές κατά των υποτιθέμενων διωκτών του, σε καταθέσεις μηνύσεων εναντίον τους ή και στην αυτοδίκη, γεγονός στο οποίο έγκειται το δυναμικό επικίνδυνος ορισμένων πασχόντων από παραλήρημα καταδίωξης. [Λα.]

καταδίωξη, η (στρ.): η τελευταία φάση μιας νικηφόρου μάχης, κατά την οποία ο νικημένος αντίπαλος υποχωρεί κανονικά ή έχει «τραπέι εις φυγήν» ενώ ο νικητής τόν καταδίωκει, με σκοπό να εμποδίσει την ανασύνταξη του και, αν μπορέσει, να επιτύχει την πλήρη διάλυση, αποσύνθεση και συντριβή του. Κατά τη φάση αυτή ο νικητής επιδιώκει επίσης τη σύλληψη αιχμαλώτων και την κυρίωση του εχθρικού υλικού. Κατά μια έκφραση, η καταδίωξη είναι η «εκμετάλλευση της νίκης». Παλαιότερα η καταδίωξη ήταν έργο του ιππικού (που δεν υπάρχει σήμερα). Κυρίως αυτή πραγματοποιείται από το πεζικό, το οποίο καταδιώκει «κατά πόδας»

τον εχθρό, ενώ πολλές φορές χρησιμοποιείται και το πυροβολικό. Η καταδίωξη γινόταν από τους Πέρσες με δρεπανηφόρα άρματα. Στην Ευρώπη (από τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο 1914-1918) γινόταν και με άρματα μάχης. Στη σύγχρονη τακτική, η καταδίωξη είναι έργο της αεροπορίας δίωξης, η οποία επιχειρεί και την καταστροφή των οδών που βρίσκονται πίσω από τον υποχωρούντα εχθρό, ιδιαίτερα δε των γεφυρών. [Π]

► **καταδίωξης, καμπύλη (Μαθ.)** ► ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ, ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑ (Ειδικές καμπύλες).

καταδολίευση δανειστών, η (Αστ. Δίκ.): η απαλλοτρίωση περιουσιακών στοιχείων στην οποία προβαίνει ο οφειλέτης με σκοπό τη θλάθη τού δανειστή του. Ο ΑΚ κάτω από τον τίτλο «καταδολίευση δανειστών» περιέχει τις διατάξεις (άρθρα 939-946), οι οποίες ρυθμίζουν την προστασία των δανειστών από δόλιες και επιδωθικές απαλλοτριώσεις τού οφειλέτη.

Το σπουδαιότερο μέσον θεραπείας που θέτει ο νόμος στη διάθεση τών δανειστών σε περίπτωση καταδολιευτικής συμπεριφοράς τού οφειλέτη είναι η αγωγή διαρρήξεως, γνωστή και ως «παυλιανή αγωγή», από το όνομα τού Ρωμαίου πραιτόρα Παύλου, ο οποίος φέρεται να την επινόησε στο Ρωμαϊκό Δίκαιο. Με την αγωγή αυτή παρέχεται η ευχέρεια στους δανειστές να διαρρήξουν τις εκποιητικές απαλλοτριωτικές δικαιοπραξίες, στις οποίες προέβη ο οφειλέτης, έτσι ώστε τα εκποιηθέντα αγαθά να θεωρούνται ότι δεν εξήλθαν ποτέ από την περιουσία τού οφειλέτη και επομένως να μπορούν να κατασχεθούν από τους δανειστές για την ικανοποίηση τών απαιτήσεών τους.

Α. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ Προϋποθέσεις τής διαρρήξεως λόγω καταδολιευσεως δανειστών είναι: α) απαλλοτρίωση περιουσιακού στοιχείου τού οφειλέτη β) δημιουργία αφεργγυότητας τού οφειλέτη συνεπεί τής απαλλοτριώσεως γ) δόλος τού οφειλέτη και δ) κατ' αρχήν γνώση τού τρίτου αναφορικά με τις επιλήψιμες συνθήκες τής απαλλοτριώσεως.

1. Αντικείμενο τής διαρρήξεως είναι μόνο η απαλλοτρίωση, δηλ. η διάθεση περιουσιακών στοιχείων τού οφειλέτη. Με άλλα λόγια, πρέπει ο οφειλέτης να κατάρτισε εκποιητική ή διαθετική δικαιοπραξία (π.χ. πώληση ή δωρεά πράγματος τού οφειλέτη, εκχώρηση απαιτήσεως τού προς τρίτον). Οι απλές υποσχετικές δικαιοπραξίες (π.χ. το προσύμφωνο πώλησεως πράγματος, η εκμίσθωση ακινήτου) δεν μειώνουν την περιουσία τού οφειλέτη και γι' αυτόν τον λόγο δεν προσβάλλονται με την παυλιανή διαρρήξη.

2. Η απαλλοτρίωση πρέπει να δημιουργεί ή να επιτείνει την αφεργγυότητα τού οφειλέτη. Κατ' ΑΚ 939, οι δανειστές έχουν δικαίωμα να απαιτήσουν τη διαρρήξη κάθε απαλλοτριώσεως που έγινε από τον οφειλέτη προς θλάθη τους, «εφόσον η υπόλοιπη περιουσία δεν αρκεί για την ικανοποίησή τους». Αν και μετά την εκποίηση παραμένει αρκετή περιουσία στον οφειλέτη, ώστε να μπορεί να

εξοφλήσει όλα τα χρέη του στο ακέραιο, δεν θλάπτονται οι δανειστές και άρα δεν δικαιολογείται η παυλιανή διαρρήξη.

3. Η απαλλοτρίωση πρέπει να οφείλεται σε δόλο τού οφειλέτη (βλ. άρθρο 944 εδ. 1), να επιχειρήθηκε από τον οφειλέτη «προς θλάθη» τών δανειστών του (άρθρ. 939).

4. Ο τρίτος προς τον οποίο γίνεται η απαλλοτρίωση πρέπει να γνώριζε ότι ο οφειλέτης απαλλοτριώνει προς θλάθη τών δανειστών του. Κατ' εξαίρεση, η γνώση αυτή δεν χρειάζεται όταν ο τρίτος αποκτά από τον οφειλέτη με χαρακτηριστική αιτία (π.χ. με δωρεά). Επίσης, η γνώση τού τρίτου τεκμαίρεται όταν ο τρίτος κατά τον χρόνο τής απαλλοτριώσεως ήταν σύζυγος ή συγγενής μέχρις ορισμένου βαθμού τού απαλλοτριωτή οφειλέτη. Αλλά το τεκμήριο αυτό δεν ισχύει αν πέρασε ένα έτος από την απαλλοτρίωση έως την έγερση τής αγωγής (άρθρ. 941 §2).

Β. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ. Εφόσον συντρέχουν οι παραπάνω προϋποθέσεις, η αγωγή οδηγεί στη διαρρήξη τής καταδολιευτικής δικαιοπραξίας. Κατά το άρθρο 943 §1, το αποτέλεσμα τής διαρρήξεως είναι ότι ο τρίτος έχει την υποχρέωση να αποκαταστήσει τα πράγματα στην κατάσταση που ήταν. Ωστόσο, οι ειδικότερες συνέπειες τής αποφάσεως που δέχεται την αγωγή δεν είναι απαλλαγμένες αμφισβητήσεων, λόγω τής ασάφειας τών άρθρων 939 και 943 και λόγω τών ατελειών τής ρύθμισης.

Α.Σ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ [Π]

ΒΙΒΛΙΟΓΡ.: Μπανάκας, στον ΑΚ Γεωργιάδη - Σταθόπουλου, άρθρα 939-946 / Ζέπος, *Ενοχικόν ΙΙ*, σ. 779 κ.ε.ε. / Λιττέρόπουλος, *Στοιχεία ενοχικού δικαίου*, σ. 533 κ.ε.ε. / Φίλιππος, *Ειδικό ενοχικό*, 1974, σ. 755 κ.ε.ε. — (Ποιν. Δίκ.). Έγκλημα (πλημέλημα) που ορίζεται από τη διάταξη τού άρθρου 397 Ποιν. Κ. και απειλείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών ή με χρηματική ποινή.

Με το άρθρο 397 Ποιν. Κ. προστατεύεται το δικαίωμα (απαίτηση) τού δανειστή από την καταδολιευτική συμπεριφορά τού οφειλέτη. Το έγκλημα στοιχειοθετείται όταν συντρέχουν δύο δεδομένα: *πρώτον, απαίτηση* τού δανειστή που πρέπει να ικανοποιηθεί από την περιουσία τού οφειλέτη (και όχι τρίτου: ΑΠ 351/1957 Ποιν. Χρον. Η' 43) — π.χ. απαίτηση λόγω συμβάσεως για μεταβίβαση στον δανειστή ενός ακινήτου, ή λόγω υποχρεώσεως για προίκηση από τον πατέρα υπέρ τής κόρης του (Εφ. Ναυπλ. 70/1960, Ποιν. Χρον. Ι' 334), ή λόγω υποχρεώσεως για διατροφή προς τή σύζυγο (ΑΠ 80/1984, Ποιν. Χρον. ΑΔ' 714) ή ακόμη λόγω υποχρεώσεως για αποζημίωση από αδίκημα (Πλημ. Λαμ. 90/1958, Ποιν. Χρον. Θ' 108)· επομένως, ως δανειστής νοείται εδώ όχι μόνο ο δικαιούχος από δάνειο, αλλά και κάθε κάτοχος δικαιώματος έναντι τού υπαίτιου οφειλέτη από οποιαδήποτε νομική αιτία (Εφ. Ναυπλ. 70/1960, ανωτέρω)· πάντως, για απαιτήσεις κατά εμπόρων που διατελούν σε κατάσταση πτωχεύσεως εφαρμόζεται το ειδικότερο άρθρο 398 Ποιν. Κ. και *δεύτερον, καταδολιευτικές ενέργειες* τού οφειλέτη (ή τρίτου που ενεργεί προς όφελος τού οφειλέτη) για να μεταώ-

σει ολικά ή εν μέρει την ικανοποίηση αυτής τής απαίτησης. Η απαίτηση τού δανειστή πρέπει να είναι νομικά υφιστάμενη κατά τον χρόνο τών καταδολιευτικών ενεργειών (ΑΠ 80/1984, ανωτέρω και Πλημ. Πατρ. 299/1957, Ποιν. Χρον. Ζ' 405) και να έχει εγερθεί η σχετική με αυτήν αγωγή τού δανειστή, ώστε να γνωρίζει ο οφειλέτης το αξιούμενο ποσό (Πλημ. Λαμ. ανωτέρω)· δεν χρειάζεται όμως, κατά την κρατούσα άποψη, να είναι εκκαθαρισμένη, δηλ. να αποδεικνύεται αμέσως (causa liquida κατ' άρθρ. 442 ΑΚ - πρβλ. ΑΠ 340/1961, Ποιν. Χρον. ΙΒ' 22), ούτε να έχει παραγάγει ακόμη αξίωση δικαστικά επιδιωξιμη (ΑΠ 353/1957, Ποιν. Χρον. Η' 44).

Το αδίκημα τής καταδολιευσεως δανειστών διώκεται κατ' έγκληση. Τόσο ο δικαιούχος (παθών δανειστής) όσο και ο οφειλέτης τής απαίτησης μπορούν να είναι και νομικά πρόσωπα (Πλημ. Αθ. 3541/1969, Ποιν. Χρον. ΙΘ' 641)· στην τελευταία περίπτωση, ένοχοι θεωρούνται μόνο τα αρμόδια όργανα τού νομικού προσώπου που διέπραξαν τις καταδολιευτικές ενέργειες. Οι ενέργειες όμως αυτές δεν είναι οποιεσδήποτε μπορούν να μεταωθούν την ικανοποίηση τής απαίτησης, αλλά μόνον ορισμένες, περιοριστικά αναφερόμενες από τον νόμο. Συγκεκριμένα, προβλέπονται *τέσσερεις* τέτοιοι τρόποι πραγμάτωσης του εγκλήματος, που μπορούν μάλιστα, εφόσον δεν αντιφάσκουν μεταξύ τους (πρβλ. ΑΠ 315/1967, Ποιν. Χρον. ΙΖ' 529), να συντρέχουν περισσότεροι μαζί, οπότε και πάλι υπάρχει ένα μόνο έγκλημα (Πλημ. Αθ. 1896/1971 ΕΕΝ 39:1972, 661) — π.χ. απόκρυψη και εικονική δικαιοπραξία: 1) *θλάθη* (δηλ. μείωση τής αξίας τού περιουσιακού στοιχείου), καταστροφή (δηλ. εκμηδένιση τής αξίας αυτής) ή αχρήστευση τού περιουσιακού στοιχείου (δηλ. όταν το στοιχείο αυτό δεν μπορεί να επιτελέσει πλέον τον προορισμό του)· 2) *απόκρυψη* περιουσιακού στοιχείου (δηλ. όταν ο οφειλέτης με πράξεις ή παραλείψεις του καθιστά δυσχερή αν όχι αδύνατη την ανεύρεση τού στοιχείου αυτού για τον δανειστή, έστω και προσωρινά — π.χ. απόκρυψη από τον οφειλέτη τού αυτοκινήτου του, που είναι το μοναδικό περιουσιακό του στοιχείο (ΑΠ 331/1958, Ποιν. Χρον. Θ' 146) ή απόκρυψη εμπορευμάτων από τον οφειλέτη μισθωμάτων (ΑΠ 57/1966, Ποιν. Χρον. ΙΣΤ' 167)· 3) *απαλλοτρίωση* περιουσιακού στοιχείου χωρίς ισότιμο και αξίωχο απόλλαγμα· ως απαλλοτρίωση (πρβλ. άρθρ. 939 ΑΚ) νοείται όχι μόνον η μεταβίβαση κυριότητας λόγω πώλησεως, αλλά και κάθε άλλη μεταβίβαση ή επιδάρωση περιουσιακού στοιχείου — π.χ. παραχώρηση υποθήκης, ενχυρίσθη, παράτηση από επικαρπία, μεταβίβαση σε τρίτους, λόγω δωρεάς εν ζωή ενός ακινήτου ως προς το οποίο είχε ήδη καταρτιστεί προσύμφωνο για μέλλουσα σύσταση προίκας (ΑΠ 508/1970, Ποιν. Χρον. ΚΑ' 141)· και 4) *δημιουργία ψευδών* (δηλ. εικονικών) *χρεών* ή *ψευδών δικαιοπραξιών* (π.χ. εικονική μεταβίβαση εμπορευμάτων και επίκληση ενός καταστήματος στη σύζυγο τού οφειλέτη - καταστηματούχος (ΑΠ 579/1984,

καταδρομέας

Ποιν. Χρον. ΛΔ' 991- πρβλ. ΑΠ 80/1984, Ποιν. Χρον. ΛΔ' 714 και ΑΠ 484/1983, Ποιν. Χρον. ΛΓ' 828).

Η καταδολευση είναι έγκλημα θάλασσης, επομένως για να είναι τελελεμένο απαιτείται η επέλευση θλάθης τής περιουσίας του δανειστή με την έννοια ότι συνεπεία των ενεργειών του οφειλέτη δεν υπάρχουν άλλα περιουσιακά στοιχεία από τα οποία θα μπορούσε να ικανοποιηθεί ο δανειστής (Εφ. Ναυπ. 70/1960, ανωτέρω, και ΑΠ 1442/1983, Ποιν. Χρον. ΛΔ' 415-θλ. και ΑΠ 508/1970, Ποιν. Χρον. ΚΑ' 141 με σχόλιο τής Α. Ψαρρούδα - Μπενάκη).

Εάν ο δράστης προέβη σε κάποια από τις καταδολευτικές ενέργειες αλλά για διαφόρους λόγους δεν επήλθε μεταίωση τής ικανοποίησης του δανειστή (π.χ. ανεύρεση του αποκρυβέντος περιουσιακού στοιχείου), υπάρχει απόπειρα, που τιμωρείται κατ' άρθρα 42-44 Ποιν. Κ. Πάντως, είτε πρόκειται για απόπειρα είτε για τελελεσμένη έγκλημα, για τη στοιχειοθετήση του απαιτείται πραιτέροψη, από υποκειμενική άποψη, η ύπαρξη δόλου (και όχι απλώς αμέλειας-πρβλ. ΑΠ 331/1958, Ποιν. Χρον. Θ' 146- ΑΠ 1391/1959, αυτόθι Θ' 402), απαιτείται δηλ. η γνώση του οφειλέτη ότι ορισμένος δανειστής έχει εναντίον του μια απαίτηση και ότι-με την επιχείρηση των καταδολευτικών ενεργειών θα μεταίωθει η ικανοποίησή της ολική ή-εν μέρει, καθώς και η θέληση (έστω και με τη μορφή ενδεχόμενου δόλου) για την επέλευση αυτής τής μεταίωσης.

ΝΕΣΤΟΡ Ε. ΚΟΥΡΑΚΗΣ [Π]

ΒΙΒΛΙΟΓΡ. Αιτιολογική Έκθεση του Σχεδίου Ελληνικού Ποινικού Κώδικος (1924), Αθήνα, Εθν. Τυπογραφείου, 1929, σ. 603-605 (υπ' άρθρο 370 Σχεδίου) / Αγγ. Ν. Μπουραπούλου, *Ερμηνεία του Ποινικού Κώδικος, Ειδ. Μέρος*, τόμ. Γ' Αθήνα - Θεσσαλονίκη 1964, σ. 112-117 / Δημ. Ι. Καρανίκας, *Εγχειρίδιον Ποινικού Δικαίου*, τόμ. Γ' Ειδ. Μέρος, τεύχ. Β' Αθήνα - Θεσσαλονίκη 1964, σ. 598-607 / Ηλία Γάφρου, *Ποινικόν Δίκαιον, Ειδ. Μέρος*, τεύχ. Ζ', Αθήνα 1969, σ. 22-30 / Μαργ. Γάφρου - Μεταλληνού, *Το έγκλημα τής καταδολευσεως δανειστην*, Ποιν. Χρον. Κ' 1970, σ. 757-768.

καταδρομέας, ο (αγγλ. commando) (Στρ.) στρατιώτης ειδικά εκπαιδευμένος για αγώνα μορφής ανταρτοπολέμου και για αφινιδιαστικά χτυπήματα του εχθρού κάτω από δυσμενείς συνθήκες καιρού και εδάφους. Η αποστολή του καταδρομέα ποικίλλει από μόχη σώμα με σώμα μέχρι αφινιδιαστικές επιθέσεις με άμεση αποχώρηση από τον χώρο τής μάχης του. [Br.]

καταδρομή, η (Ναυτ.) επιθετική ενέργεια εναντίον εμπορικών πλοίων του αντιπάλου σε πολεμική περίοδο, αλλά — πριν από μερικούς αιώνες — και σε ειρηνική περίοδο, που αποσκοπεί στην παρεμπόδιση τής ελεύθερης διακίνησης του θαλάσσιου εμπορίου αντίπαλης χώρας. Η συστηματική και κατ' εξακολούθηση διενέργεια τέτοιων επιθετικών ενεργειών χαρακτηρίζεται «πόλεμος καταδρομής» (γαλλ. guerre de course). Κατά κανόνα, που επαληθεύεται από την ιστορική πείρα, στον πόλεμο καταδρομής καταφεύγει ο ασθενέστερος των αντιπάλων, επειδή αδύνατοι να διεκδικήσει

ναυμαχώντας την κυριαρχία τής θάλασσας, ενώ, αντίθετα, όποιος κυριαρχεί στη θάλασσα εφαρμόζει αποκλεισμό των εχθρικών λιμανιών ή συλλαμβάνει τα εμπορικά πλοία του αντιπάλου. Ο πόλεμος καταδρομής ουδέποτε αποτέλεσε αποφασιστικό παράγοντα τής τελικής νίκης. Έτσι, κατά τους μακροχρόνιους αγγλογαλλικούς πολέμους, από τον 17ο ως και τον 19ο αιώνα, ο πόλεμος καταδρομής που εφάρμοσαν οι Γάλλοι δεν απέτρεψε την τελική γαλλική ήττα, στην οποία ασφαλώς συνέβαλε η κυριαρχία του βρετανικού στόλου στη θάλασσα και ο αποτελεσματικός αποκλεισμός των γαλλικών λιμανιών. Κατά τους δύο παγκόσμιους πολέμους του 20ού αιώνα, η Γερμανία χρησιμοποίησε για τον πόλεμο καταδρομής τόσο καταδρομικά πλοία επιφανείας («Εμντεν», «Γκραφ φον Σπέε») όσο και, κυρίως, υποβρύχια, χωρίς να μπορέσει όμως να ανατρέψει τον προαναφερθέντα ιστορικό κανόνα. Η Γερμανία έχασε και τους δύο πολέμους, εφόσον δεν κατόρθωσε να κάμψει αποφασιστικά τη ναυτική κυριαρχία των αντιπάλων της, μολονότι, τόσο τον Απρίλιο του 1917 όσο και τον Ιούνιο του 1942, πηλώσανε πολύ σε αυτό τον στόχο, λόγω των τεραστίων καταστροφών που προκλήσανε τα υποβρύχιά της στη βρετανική και συμμαχική ναυτία. [Π]

καταδρομικό, το ► ΕΥΔΡΟΜΟ.

καταδρομικό - θωρηκτό, το ► ΕΥΔΡΟΜΟ (Θωρηκτά εύδρομα).

καταδρομικό μάχης ► ΕΥΔΡΟΜΟ (Εύδρομα μάχης).

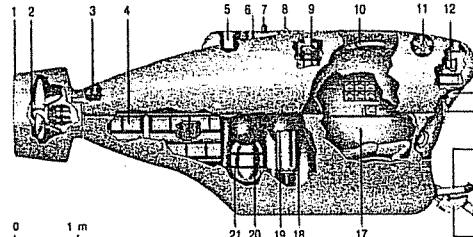
κατάδρομο είδος η **κατάδρομο ψάρι** ή **καταδρομικό ψάρι**, το (Ζωολ.) όρος που αναφέρεται στα είδη ψαριών, τα οποία, αντίθετα με τα ανάδρομα, μεταναστεύουν από τα γλυκά νερά προς τη θάλασσα, για να αναπαρχθούν, και ωστόσο εντε κοντά στις ακτές είτε σε μεγάλες από αυτές αποστάσεις. [Π]

► ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ.

καταδρομών, μονάδες (Στρ.) μικρές συνήθως στρατιωτικές μονάδες, εφοδιασμένες με κατάλληλο οπλισμό και άλλα πολεμικά μέσα, για εκτέλεση τολμηρών αφινιδιαστικών επιδρομών, ιδιαίτερα στα νάτα εχθρικών τοποθεσιών, με αντικειμενικό στόχο την κατάληψη ζωτικών θέσεων, την πρόκληση σύγχυσης και απωλειών, τη δημιουργία προγεφυρωμάτων εν όψει γενικότερων επιθετικών ενεργειών, την καταστροφή έργων υποδομής (γεφυρών, εργοστασίων κ.λπ.).

Η πρώτη ίσως ιστορική αναφορά σε καταδρομική επιχείρηση είναι το τέχνασμα του Δούρειου Ίππου, χάρη στο οποίο επιτεύχθηκε η άλωση τής Τροίας. Η επιχείρηση εκείνη είχε πράγματι όλα τα χαρακτηριστικά μιας τέλειας καταδρομής, δηλαδή ευφάνταστο σχεδιασμό, δόλο, αφινιδιασμό, δύναμη, τόλμη και ταχεία εκμετάλλευση επιτυχίας.

Συστηματική οργάνωση ποικίλομορφων σχηματισμών καταδρομής αναλήφθηκε από πολλές εμπόλεμες χώρες κατά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο. Στη διάρκεια αυτού του πολέμου, συγκροτήθηκε και η πρώτη μονάδα

Καταδύμενο SM 97: 1. προφύσιο 2. κύρια έλικα 3. κινητήρας κατεύθυνσης προφύσιου 4. θάλαμος συσσωρευτών 5. υποβρύχιο τηλεφώνιο 6. κεραία ραδιοτηλεφώνου 7. αναλάμπων φανός (φλας) 8. δακτύλιος πόντισης 9. κατακόρυφη έλικα 10. καταπακτή σφαιρικού θαλάμου 11. εγκάρσια έλικα 12. πανοραμικός ηχοβολιστής (σόναρ) 13. φωτογραφική μηχανή 14. φινιστρίνι 15. θραχίονας τηλεσυλλληπτικός 16. κάλαθος 17. θάλαμος ενδιάτησης (σφαίρα πιανίου) 18. ρυθμιστής 19. δεξαμενή μεταλλικού έρματος 20. απόθεμα οξυγόνου 21. θήκη ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

καταδρομής του ελληνικού στρατού, ο Ιερός Λόχος, κατά το πρότυπο των Βρετανών Κομάντος SAS (Special Air Service). Ο Ιερός Λόχος έδρασε με επιτυχία στις επιχειρήσεις τής θύρας Αφρικής και στα νησιά του Αιγαίου, σε όλη τη διάρκεια του πολέμου.

Με βάση την οργάνωση και στελέχη του Ιερού Λόχου, συγκροτήθηκαν το 1946 οι Λόχοι Ορεινών Καταδρομών (ΛΟΚ), που αργότερα αποτέλεσαν τις Μοίρες Καταδρομών. Στη σημερινή οργάνωση του ελληνικού στρατού περιλαμβάνεται η Μεραρχία Ειδικών Δυνάμεων, που διαθέτει συγκροτήματα και μονάδες Καταδρομών, Αλεξιπτωτιστών, Αμφιβίων Καταδρομών και Πεζοναυτών. Οι ανωτέρω ειδικές δυνάμεις εξοπλίζονται και εκπαιδεύονται για την εκτέλεση κάθε είδους αποστολών του σύγχρονου ανορθόδοξου πολέμου. [Π]

καταδύμενο, το (submersible) (Ναυτ.) γενικός χαρακτηρισμός όλων των υποβρυχίων κλασικής πρόωσης και υψηλού συντελεστή πλευστότητας. Πρότυπο καταδυσμένου υπήρξε το «Ναρβάλ» (Narval) του Γάλλου μηχανικού Λωμπέφ (Laubeuf), που κατασκευάστηκε το 1898-1899 και διέθετε συντελεστή πλευστότητας 42%. — (Ωκεαν.) Αυτόνομο επανδρωμένο σκάφος για την εξερεύνηση του θαλάσσιου βένθους· διακρίνεται από το θαυσισκάφος*, λόγω τής ευκινητικότητας, τής ελαφρότητας και τής ευελιξίας του. Τα κυριότερα καταδύμενα σε χρήση είναι τα «Alvin» (1964), «Cyana» (1970), «Deep Quest» (1967· μήκος 9,20 μέτρα), «Sea Cliff» και «Sea Turtle» (1968· μήκος 7,60 μ.) και η σειρά των «Piscis» (μήκος 5,80 μ.). [La.]

► ΘΑΛΑΣΣΑ (ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ).

καταδύμενο πλοίο, το (Ναυτ.) αρχική ονομασία του υποβρυχίου. Τα ελληνικά υποβρύχια του 1912 «Ξιφίας» και «Δελφίν» ήταν περισσότερο γνωστά ως καταδύμενα πλοία.

κατάδυση, η (αγγλ. diving) θύθιση στο νερό, με το κεφάλι να προηγείται συνήθως του υπόλοιπου σώματος. Η κατάδυση εκτελείται είτε ως απλή μέθοδος εισόδου στο νερό είτε ως άθλημα, με την προσθήκη γυμναστικών και ακροβατικών ασκήσεων. Εκτός από τον άνθρωπο, και άλλα θηλαστικά, καθώς και ορισμένα Πτηνά, Αμφίβια και ψάρια είναι ικανά να καταδύονται.

Η κατάδυση μπορεί να εκτελεστεί πολύ εύκολα με τη στάση στην άκρη μιας πισίνας ή μιας εξέδρας, την ανύψωση των χεριών πάνω από το κεφάλι και την κάμψη του σώματος προς τα εμπρός ως το ύψος των γοφών, ώσπου να χαθεί η ισορροπία. Με την πολυπλοκότερη ακροβατική μορφή της, η κατάδυση εμφανίστηκε στην Ευρώπη κατά το τέλος του 19ου αιώνα. Έγινε τμήμα του προγράμματος κολύμβησης στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1904 και γνώνως ραγδαία εξέλιξη στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα. Οι καταδύτες των ΗΠΑ κυριαρχούν από το 1920 στους Ολυμπιακούς Αγώνες και στις άλλες διεθνείς συναντήσεις.

• **Αγώνες κατάδυσης**. Στους αγώνες, οι καταδύτες εκτελούνται από μια σταθερή εξέδρα, ύψους πέντε ως δέκα μέτρων πάνω από το νερό, ή από ελαστικό βατήρα, ύψους ενός ως τριών μέτρων (στους Ολυμπιακούς χρησιμοποιούνται μόνο η εξέδρα των δέκα μέτρων και ο βατήρας των τριών μέτρων). Οι καταδύσεις που παρουσιάζονται στους αγώνες είναι καταχωρημένες —μαζί με τον βαθμό δυσκολίας τής εκτέλεσής τους— σε έναν πίνακα που έχει εκδοθεί από τη Διεθνή Κολυμβητική Ομοσπονδία (FINA), το παγκόσμιο διοικητικό όργανο των ερασιτεχνικών υδατινών αθλημάτων. Οι αγωνιζόμενοι είναι υποχρεωμένοι να εκτελέσουν ορισμένες από τις καταχωρισμένες (υποχρεωτικές) καταδύσεις, καθώς και μερικές δικής τους επιλογής. Τρεις τουλάχιστον κριτές βαθμολογούν κάθε κατάδυση, δίνοντας προσοχή στην εκκίνηση, στον έλεγχο του σώματος στον αέρα, στην εκτέλεση των υποχρεωτικών κινήσεων και στην είσοδο στο νερό. Οι βαθμολογίες κάθε κατάδυσης αθροίζονται και πολλαπλασιάζονται με τον βαθμό δυσκολίας. Νικήτρες αναδεικνύεται ο αθλητής που στο τέλος του αγώνα έχει συγκεντρώσει τη μεγαλύτερη συνολική βαθμολογία για όλες τις καταδύσεις.

• **Ομάδες αγωνιστικών καταδύσεων**. Οι αγωνιστικές καταδύσεις χωρίζονται σε πέντε ομάδες. Η πρώτη ομάδα περιλαμβάνει τις πρόσθιες καταδύσεις (forward dives), στις οποίες ο αθλητής καταδύεται από το άκρο του βατήρα ή τής εξέδρας έχοντας το πρόσωπο στραμμένο προς το νερό· περιστρέφει προς τα εμπρός το σώμα του για μισή ή περισσότερες στροφές και στη συνέχεια θυθίζεται στο νερό. Η δεύτερη ομάδα περιλαμβάνει τις οπίσθιες καταδύσεις (backward dives)